

Quickscan Flora en fauna Opstal 6 te Aarle-Rixtel

Quickscan Flora en fauna Opstal 6 Aarle- Rixtel gemeente Laarbeek

Status:

Definitief

In opdracht van:

Crijns Rentmeesters bv
Witvrouwenbergweg 12
5711 CN Someren

Contactpersoon:

Emmy Cadeé

Uitgevoerd door:

Lomans Ecoworks
Boerenkamplaan 75
5712 AB Someren

Veldwerk en rapportage:

W.F.T. Lomans

Datum: 8-12-2015

Projectnr: 26-15

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van de natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Lomans Ecoworks accepteert daarom op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Lomans Ecoworks uitgevoerde onderzoek neemt.

Inhoud

1. INLEIDING	3
1.1 Aanleiding.....	3
1.2 Ligging en beschrijving plangebied.....	3
1.3 Huidig gebruik en beoogde ontwikkeling.....	4
1.4 Doel.....	4
2. NATUURBESCHERMING IN NEDERLAND	5
3. WERKWIJZE	7
4. GEBIEDSBESCHERMING	8
4.1 Natuurbeschermingswet 1998	8
4.2 Natuurnetwerk Nederland	9
5. SOORTENBESCHERMING	10
5.1 Fora- en faunawet	10
5.2 Flora	10
5.3 Vogels	10
5.4 Grondgebonden zoogdieren	12
5.5 Vleermuizen.....	12
5.6 Vlinders en libellen	15
5.7 Mieren en kevers.....	15
5.8 Vissen.....	15
5.9 Reptielen en amfibieën	15
6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	16
6.1 Conclusies	16
6.2 Aanbevelingen.....	17
7. GERAADPLEEGDE BRONNEN	18
8. FOTO- IMPRESSIE PLANGEBIED	19

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

De provincie Noord- Brabant heeft het voornemen om de locatie Opstal 6 te Aarle-Rixtel gemeente Laarbeek te herontwikkelen.

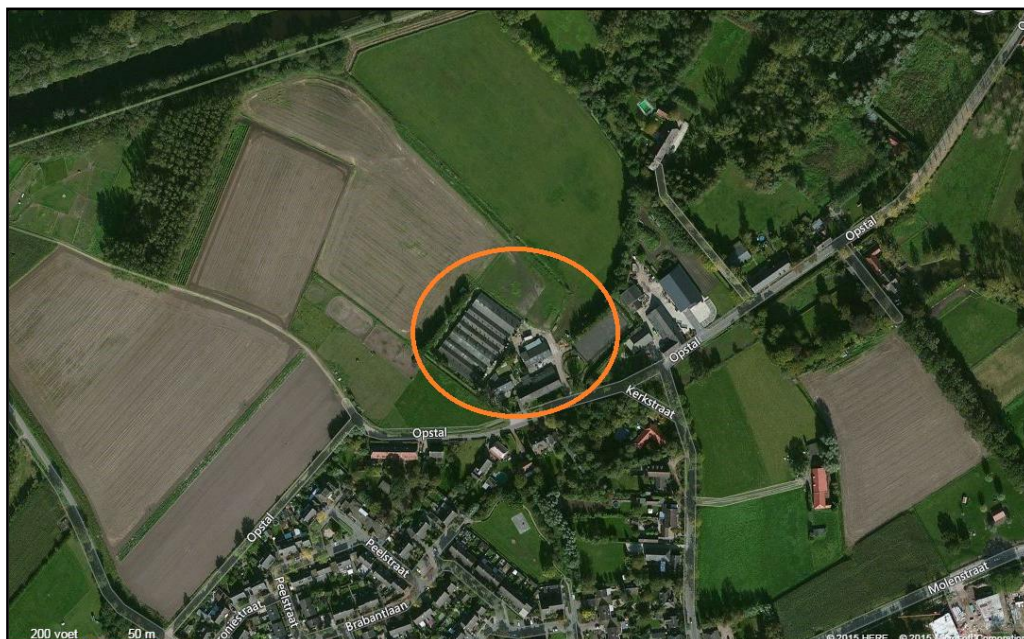
Om de beoogde herontwikkeling mogelijk te maken dient het vigerend bestemmingsplan gewijzigd te worden. Crijns Rentmeesters bv te Someren stelt hierbij het bestemmingsplan op.

Ten behoeve van de bestemmingsplanwijziging dient een quickscan Flora en fauna (verkennende natuurtoets) te worden uitgevoerd. Middels deze quickscan worden aanwezige beschermde natuurwaarden in beeld gebracht en de mogelijke effecten op de beoogde herontwikkeling.

Aan Lomans Ecoworks is opdracht verleend tot het uitvoeren van deze quickscan.

1.2 Ligging en beschrijving plangebied.

Het plangebied ligt ten noorden van de kern Aarle- Rixtel gemeente Laarbeek in het agrarische buitengebied. Ten noorden grenst het plangebied aan open landschap met percelen grond in agrarisch gebruik. Op circa 250 meter noordelijk stroomt het Wilhelminakanaal. Zuidelijk grenst het plangebied aan de weg Opstal met aan de overzijde een loofbosje en burgerwoningen in een groene omgeving. Aan de westzijde grenst het plangebied aan een vrijstaande woning met een tuin en agrarische percelen. Oostelijk aangrenzend aan het plangebied ligt een groenten- en fruithandel met boerderijwinkel. De bebouwing in het plangebied bestaat uit een bedrijfswoning met stalgedeelte waarin paardenboxen en opslagruimte, en zeven stallen t.b.v. de intensieve varkenshouderij. De oprit tot het erf is verhard met betonklinkers en de toegang tot de bedrijfsgebouwen is deels onverhard. Achter de bedrijfsgebouwen is een groenstrook aanwezig met inheemse struiken, en oogt het verwaarloosd met ruderale plekken. Er is opgaand groen aanwezig in de vorm van leibomen in de voortuin van de bedrijfswoning, een beukenhaag, rijen Coniferen en enkele solitaire bomen zoals een Walnoot en een grote Taxus in de achtertuin.

Figuur 1. Ligging plangebied (oranje) in de omgeving.

Bron: Bing maps.

1.3 Huidig gebruik en beoogde ontwikkeling

Momenteel is op de locatie een intensieve veehouderij aanwezig. De stallen staan sinds enige tijd leeg, en het interieur is grotendeels verwijderd.

De beoogde ontwikkeling op de locatie betreft de sanering van de intensieve veehouderij. Daartoe zullen alle bedrijfgebouwen worden gesloopt. In samenhang wordt de bestaande langgevelboerderij (bedrijfswoning) opgesplitst in twee woningen, en in het kader van de provinciale regeling "Ruimte voor Ruimte" zullen een tweetal woningen toegevoegd worden.

Het nieuwe plan wordt landschappelijk ingepast met inheems groen met o.a. houtwallen, boomsingels en kleinschalige landschapselementen.

Figuur 2. Schets overzicht beoogde herontwikkeling Opstal 6.

1.4 Doel

De gewenste ontwikkeling in het plangebied kan mogelijk effecten hebben op flora en fauna, of op belangrijke (beschermde) natuurgebieden in de omgeving. Middels dit onderzoek wordt eenduidig in beeld gebracht of en welke effecten de gewenste ontwikkeling mogelijk kan hebben op (beschermde) natuurgebieden en soorten.

Indien de gewenste ontwikkeling kan leiden tot negatieve effecten, leidt de quickscan tot aanbeveling voor vervolgstappen.

Het uiteindelijke doel is het afstemmen van de ontwikkeling op de aanwezigheid van beschermde soorten, zodat gewerkt kan worden binnen de kaders van de Flora- en faunawet.

2. NATUURBESCHERMING IN NEDERLAND

De bescherming van natuur in Nederland is vastgelegd in Europese en nationale regelgeving, waarin een onderscheid wordt gemaakt in gebiedsbescherming en soortenbescherming.

Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 en Ecologische Hoofdstructuur (EHS), in het huidige rijksbeleid benoemd als “Natuurnetwerk Nederland”.

Natuurbeschermingswet 1998

Onder deze wetgeving vallen zowel de Natura2000- gebieden als de Beschermde Natuurmonumenten. De Natura2000-gebieden zijn gebieden die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn of beide. In dit soort gebieden komen bijzondere natuurwaarden voor die niet mogen worden aangetast.

Natuurnetwerk Nederland (Ecologische Hoofdstructuur)

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit planologisch beschermde gebieden die zijn aangewezen om ecologische verbindingen te realiseren tussen belangrijke natuurgebieden. Deze natuurgebieden en de verbindingen daartussen vormen samen een ecologisch netwerk. Het Natuurnetwerk Nederland is een vervolg op de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) waarvan de naam EHS nog wel in de wetgeving is verankerd. Het Natuurnetwerk Nederland is in de provinciale structuurvisie uitgewerkt en vastgelegd in de Ruimtelijke Verordening.

De wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland mogen niet door een ingreep worden aangetast. Alle mogelijke effecten van een voorgenomen ingreep moeten daarop dan ook worden getoetst.

Soortenbescherming

De soortbescherming is hierbij uitgewerkt in de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn.

Flora- en faunawet

Deze wet beschermt een aantal veelal zeldzame of kwetsbare planten- en diersoorten.

Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen.

Zorgplicht

De wet erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende dieren.

Dit is de waarde die de plant of dier in zichzelf heeft. De waarde die wordt gehecht aan kwaliteiten van een soort, ongeacht de waarde die soort heeft voor mensen.

In de Flora- en Faunawet is dan ook een zorgplicht (artikel 2, lid 1) opgenomen:

Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

De zorgplicht geldt altijd, en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Verbodsbepalingen

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst opgesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om die bescherming toch enigszins concreet te maken, zijn een aantal voor planten en dieren schadelijke handelingen als verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet opgenomen. De belangrijkste artikelen zijn:

Artikel 8: het is verboden beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9: het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10: het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11: het is verboden nesten, hollen of andere voortplanting- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12: het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Beschermingsniveau

Er worden in de Flora- en faunawet drie lijsten met verschillende beschermingsniveaus gehanteerd: een lichte, een matige en een zware bescherming. Voor de soorten met een lichte bescherming (*Tabel 1*) geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen. Bij matig en zwaar beschermde soorten (*Tabel 2 en 3*) zijn mitigerende (verzachtende) of compenserende maatregelen van toepassing als negatieve effecten door de gewenste ontwikkeling niet uitgesloten kunnen worden. Dit betekent dat ontwerp, planning en/of uitvoering afgestemd moet worden op de beschermde soorten, zodanig dat de functionaliteit van de verblijfplaats van deze soorten behouden blijft. Een ontheffingsprocedure treedt in werking als mitigatie of compensatie niet mogelijk is.

Gedragscode

In bepaalde gevallen is er een mogelijkheid om vrijstelling te verkrijgen voor soorten van Tabel 2 en 3 indien volgens een door de minister vastgestelde goedgekeurde Gedragscode wordt gewerkt.

Rode lijsten

Los van de Flora- en faunawet heeft de toenmalige Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ter uitvoering van de bepalingen in artikelen 1 en 3 van het Verdrag van Bern een aantal Rode Lijsten voor bedreigde en kwetsbare soorten dieren en planten gepubliceerd. Voor soorten van de Rode Lijsten heeft de overheid zich verplicht onderzoek en werkzaamheden te bevorderen die nodig zijn voor bescherming en beheer.

Het voorkomen van een soort op de Rode Lijst heeft geen wettelijke beschermingsstatus tot gevolg. Opname op de Rode Lijst zegt alleen iets over de zeldzaamheid en populatieontwikkelingen van de betreffende soorten.

3. WERKWIJZE

Bronnenonderzoek

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van o.a. de website Waarneming.nl, de website van Ministerie van economische zaken en diverse verspreidingsatlassen. Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland (EHS) in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Veldbezoek

Er heeft een veldbezoek plaatsgevonden op 13 november in de namiddag en op 27 november in de namiddag.

Op 13 november was het half bewolkt tot zonnig weer met een uitzonderlijk hoge temperatuur van 17°C, en op 27 november was het bewolkt met 9°C. De aanwezige biotopen op de locatie zijn opgenomen. Aan de hand van de aanwezige biotopen kan worden bepaald of er mogelijk beschermde soorten voorkomen. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen, die kunnen duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Behalve het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten is er ook gelet op bijv. holen, uitwerpselen, prooiresten, braakballen vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen.

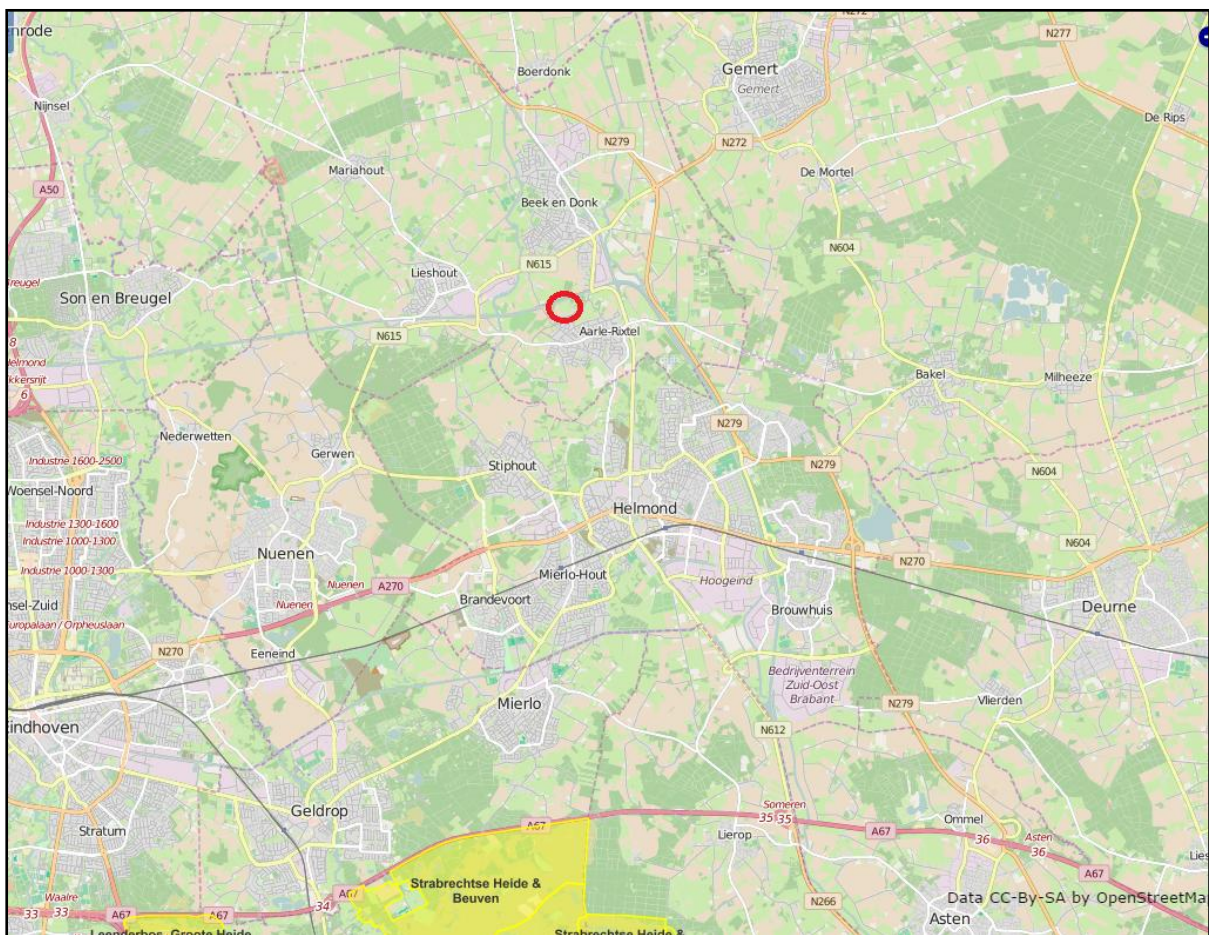
4. GEBIEDSBESCHERMING

4.1 Natuurbeschermingswet 1998

In de directe omgeving van het plangebied zijn geen Natura 2000-gebieden, of andere Beschermd Natuurmonumenten aanwezig. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op circa 10 kilometer ten zuiden van het plangebied, en betreft: "Strabrechtse heide en Beuven".

Ten aanzien van Natura 2000-gebieden dient er zekerheid geboden te worden betreffende het niet optreden van een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten dan wel de verstoring van soorten.

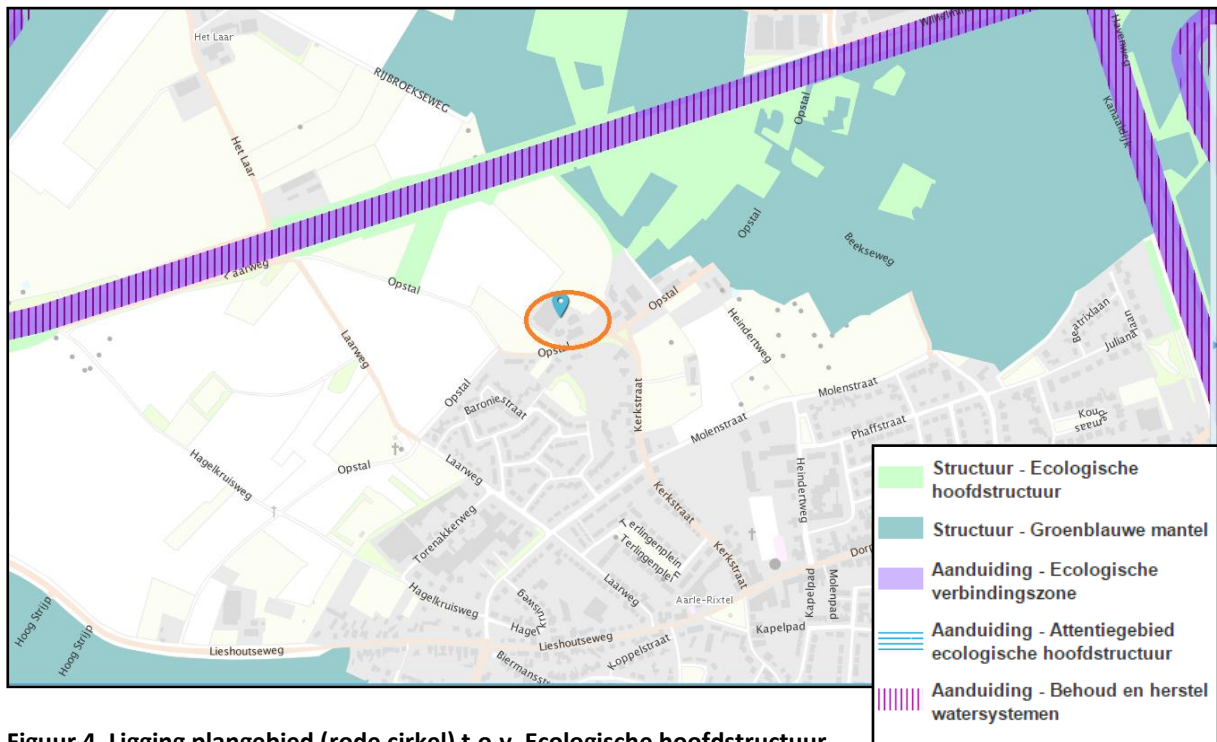
Gezien de aard van de ontwikkeling en de grote afstand van het plangebied tot het Natura 2000-gebied, kunnen negatieve effecten uitgesloten worden.

Figuur 3. Ligging plangebied (rode cirkel) t.o.v. Natura2000- gebied (geel). Bron: www.synbiosys.alterra.nl.

4.2 Natuurnetwerk Nederland (Ecologische Hoofdstructuur)

Het plangebied maakt geen deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur. Het dichtstbijzijnde gebied dat als zodanig is begrensd, ligt op circa 150 meter ten noordoosten van het plangebied en betreft een droog loofbosje.

Figuur 4. Ligging plangebied (rode cirkel) t.o.v. Ecologische hoofdstructuur.

Bron: www.ruimtelijkeplannen.nl Themakaart natuur en landschap.

Ten aanzien van het Ecologische Hoofdstructuur geldt dat de wezenlijke kenmerken en waarden niet mogen worden aangetast.

De voorgenomen herontwikkelingen zullen gezien de afstand en de ligging van het plangebied geen invloed op de Ecologische Hoofdstructuur hebben.

5. SOORTENBESCHERMING

5.1 Flora en Faunawet

De aangetroffen soorten en het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied wordt beschreven.

Per soortgroep wordt beschreven welke soorten er zijn waargenomen tijdens veldbezoek, welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of er vervolgstappen nodig zijn.

5.2 FLORA

Voorkomen

Het plangebied ligt in een agrarisch landschap. Een groot deel van het erf rondom de bebouwing is onverhard, en de begroeiing bestaat uit ruderaal soorten en soorten die duiden op verstoorde bodem zoals Canadese fijnstraal, Bijvoet en Grote brandnetel. De voor- en achtertuin bestaan uit gazon en enkele gecultiveerde sierstruiken en planten.

Gezien het voedselrijke en gecultiveerde karakter is de kans op beschermde flora gering. De enige beschermde soort die mogelijk kan voorkomen op beschaduwde plekken is de lichtbeschermde Brede wespenorchis (Tabel 1). Voor soorten uit Tabel 1 geldt een vrijstelling.

Voor strikt beschermde soorten zijn geen biotopen aanwezig. De omgeving is te voedselrijk.

Effecten en vervolg

Negatieve effecten en vervolgstappen zijn niet aan de orde.

5.3 VOGELS

In de Flora en faunawet worden alle broedende vogels strikt beschermd. De Flora- en Faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is. Van een aantal vogelsoorten worden de nesten ook buiten het broedseizoen beschermd. Als nesten door een ruimtelijke ontwikkeling verdwijnen, kan afhankelijk van de soort die het nest gebruikt, een ontheffingsaanvraag noodzakelijk zijn. De volgende typen (aflopend in beschermde status) worden onderscheiden:

Type A: Ontheffingsaanvraag altijd noodzakelijk

Nesten jaarrond beschermd, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd.

Soorten: Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespandief en Zwarte wouw.

Type B: Ontheffingsaanvraag mogelijk noodzakelijk

Deze soorten vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Echter ze zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of “als ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen”.

Soorten: Blauwe reiger, Boerenzwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiszwaluw, Ijsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverzwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenvalk, Zeearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht.

Type C: Ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk*Soorten: Overige soorten**Voorkomen***Type A Jaarrond beschermde soorten**

Het plangebied en nabije omgeving vormen geschikt leefgebied voor soorten met jaarrond beschermde nesten zoals Ransuil, Steenuil, Kerkuil en Huismus.

Tijdens het veldbezoek is uitgekeken naar sporen van aanwezigheid van Steen- en Kerkuil zoals braakballetjes, uitwerpselen, "roestplaatsen," en nestlocaties met name in het stalgedeelte en de voormalige hooizolder van de bedrijfswoning. In de groenstrook achter de varkensstallen werden enkele Huismussen gespot. Tijdens de inspectie van de stallen is gelet op aanwijzingen die duiden op mogelijke vaste rust- en verblijfplaatsen van Huismussen zoals uitwerpselen of nestlocaties. De rij Coniferen is gecontroleerd op mogelijke roestplaatsen van Ransuil. Deze zijn niet aangetroffen. Er zijn geen aanwijzingen aangetroffen die duiden op aanwezigheid van soorten met jaarrond beschermde nesten.

In het EHS bosje op circa 150 meter ten noorden van het plangebied komt de Bosuil voor. Van deze soort is het nest niet jaarrond beschermd. De Bosuil leeft voornamelijk in bosrijk gebied maar ook landelijk gebied en parkachtige tuinen vormen geschikt biotoop.

Type B vogels

Het plangebied biedt broedmogelijkheden voor een aantal vogelsoorten uit het Type B.

Tijdens het veldbezoek werden foeragerende Eksters gespot in de achtertuin.

In de open opslagschuur en het stalgedeelte van de bedrijfswoning werden diverse nesten van Boerenzwaluw aangetroffen. Gezien de staat van de nesten werden ze ook afgelopen broedseizoen gebruikt. Nesten van Boerenzwaluwen zijn strikt beschermd als er geen of weinig alternatieven in de omgeving voorhanden zijn. Gezien de ligging van het plangebied grenzend aan agrarisch landschap met geschikte bebouwing zijn er alternatieven beschikbaar. Echter zullen ook aanbevelingen worden gedaan om in het nieuwe plan voorzieningen te treffen waardoor opnieuw nestgelegenheid ontstaat voor deze bedreigde vogel van het boerenland.

Type C vogels

Tijdens het veldbezoek werden Groenlingen een Winterkoninkje en Kauwen gespot. In de opslagschuur en in een varkensstal werden oude nesten van Merel en waarschijnlijk Houtduif aangetroffen.

Effecten en vervolg

In het plangebied zijn geen vaste rust- of verblijfplaatsen (nestlocaties) aanwezig van jaarrond beschermde vogels.

Door de landschappelijke inpassing in het nieuwe plan met inheems groen zullen foerageermogelijkheden en nestgelegenheden voor diverse boom- en struweelbroedende vogelsoorten behouden blijven en verbeteren.

5.4 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

Voorkomen

De Steenmarter (Tabel 2) breidt zich de laatste jaren sterk uit in Noord- Brabant. Deze soort kan voorkomen in het plangebied en omgeving. De aanwezigheid van deze soort wordt niet of nauwelijks opgemerkt. Er is gelet op mogelijke sporen van aanwezigheid in de stallen zoals een slaappleats, uitwerpselen, krabsporen of prooi-resten. Deze zijn niet aangetroffen.

Tijdens het veldbezoek werden sporen aangetroffen van Konijn. Er worden nog enkele andere lichtbeschermden soorten verwacht die gebruik maken van het plangebied zoals Mol, enkele algemene muizensoorten en kleine marterachtigen.

Het is aannemelijk dat de Eekhoorn (Tabel 2) voorkomt in de omgeving en met name in de tegenoverliggende tuinen met hoge bomen. In het plangebied is een notenboom waar foerageermogelijkheden aanwezig zijn voor de Eekhoorn. Een nestlocatie is niet aanwezig. Gezien de biotopen in het plangebied worden zwaardere beschermde grondgebonden zoogdieren uitgesloten. Het perceel bevat geen geschikte locaties.

Effecten en vervolg

Het plangebied biedt uitsluitend leefgebied voor enkele lichtbeschermden soorten. Hiervoor geldt een vrijstelling. Negatieve effecten en vervolgstappen zijn niet aan de orde.

5.5 VLEERMUIZEN

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen zijn strikt beschermd. Alle vleermuizen staan vermeld in Tabel 3 bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen verblijfplaatsen, maar ook belangrijke verbindingen hiertussen (vlieg- en foerageerroutes) beschermd zijn.

Voorkomen

Volgens het cursusdictaat "Vleermuizen en planologie", (Limpens *et al* 2014), kunnen in dit deel van het land o.a. de volgende soorten voorkomen: Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Laatvlieger, Gewone grootoorvleermuis, Watervleermuis en Franjestaart.

Belangrijke vliegroutes en foerageergebied

Vleermuizen oriënteren zich op lijnvormige elementen in het landschap zoals bomenlanen, kanalen en houtwallen om zich te verplaatsen van verblijfplaats naar foerageergebieden.

In het plangebied en directe omgeving aan de Opstal zijn lijnvormige groene structuren aanwezig die dienst kunnen doen als vaste vliegroutes voor vleermuizen. Deze structuren blijven zoveel mogelijk behouden. Ook de leilinden aan de voorzijde van de boerderij blijven gehandhaafd. De Coniferen haag aan de oostzijde zal plaats moeten maken voor de Ruimte voor Ruimte woningen. Het plangebied en directe omgeving vormen geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Door de voorgenomen ontwikkeling in het plangebied zullen de foerageergelegenheden tijdelijk verminderen. Echter in de directe omgeving zijn voldoende alternatieven.

Verblijfplaatsen

Er zijn vleermuizen die in bomen hun verblijfplaatsen hebben en soorten die in gebouwen verblijven. De aanwezige bomen in het plangebied hebben geen geschikte stamdikte, geen gaten, loshangende schors of holtes waarin vleermuizen kunnen verblijven. Boombewonende vleermuizen zijn niet aanwezig.

De te slopen varkensstallen zijn gedekt met golfplaten dak, en in alle stallen zijn de isolatiepanelen geheel of grotendeels verwijderd.

Enkele stallen hebben spouwmuren, echter deze zijn niet toegankelijk door het ontbreken van stootvoegen. Hier en daar ontbreken deuren en ramen, en het tocht flink door de luchtkokers in het dak. Verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten door het onstabiele, tochtige klimaat in de stallen en het ontbreken van geschikte plekken voor vleermuizen om weg te kruipen.

De open opslagschuur met damwandprofiel en gaten in het dak is in zijn geheel ongeschikt bevonden voor vleermuisverblijfplaatsen.

In de bedrijfswoning met stalgedeelte zijn potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Plekken waar vleermuizen kunnen verblijven zijn bijv. achter vensterluiken, achter de Trespa gevelbekleding van de aanbouw met plat dak, tussen dakbeschot, tussen overhangende gevelpannen, en in kieren tussen kozijnen.

Er is gecontroleerd op aanwijzingen zoals uitwerpselen, prooiresten, (afgebeten vleugeltjes van insecten), vetsporen op eerdere verblijfplekken e.d.

In het woongedeelte is de vliering geïnspecteerd. Er zijn geen sporen van gebruik van vleermuizen op de vliering boven het woongedeelte aangetroffen. Gezien de potenties van bedrijfswoning voor vleermuisverblijfplaatsen is niet uit te sluiten dat de woning op enig moment in het jaar functies vervult voor diverse soorten vleermuizen.

Gewone grootoorvleermuis

Op de voormalige hooizolder boven het stalgedeelte van de bedrijfswoning is een zomerverblijfplaats van de Gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*) aangetroffen. (Gezien de ligging van het plangebied in Brabant is niet uit te sluiten dat het hier de zeldzamere Grijszandvleermuis betreft).

Over een deel van de zolder boven de nok zijn oude en verse uitwerpselen en prooiresten aangetroffen o.a. in de vorm van afgebeten vleugeltjes van Huismoeder (nachtvlinder).

Vermoed wordt dat de Grootoren de zolder benutten als vaste rust- en eetplek. De grotere prooien die in de nabije omgeving gevangen zijn, worden meegenomen naar een dergelijke plaats en daar opgegeten. Het microklimaat op de zolder (tocht, niet geïsoleerd) lijkt ongeschikt als kraamverblijfplaats, maar kan niet zonder meer uitgesloten worden.

Ten tijde van de quickscan (eind november) is de Grootoorvleermuis reeds elders in winterslaap in met name ondergrondse donkere en vochtige ruimten (o.a. bunkers, kelders en ijskelders, en groeven).

Effecten en vervolg

Vliegroutes en foerageergebied

In het plangebied en directe omgeving aan de Opstal zijn aaneengesloten lijnvormige groene structuren aanwezig die benut kunnen worden als vaste vliegroutes voor vleermuizen. Deze structuren blijven zo veel mogelijk behouden. Ook de leilinden aan de voorzijde van de boerderij blijven gehandhaafd.

Het plangebied en directe omgeving vormen geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Door de voorgenomen ontwikkeling in het plangebied zullen de foerageergelegenheden tijdelijk verminderen. Echter in de directe omgeving zijn voldoende alternatieven. Door de realisatie van landschappelijke inpassing in het nieuwe plan met o.a. inheems groen zullen foerageermogelijkheden verbeteren.

Verblijfplaatsen

Varkensstallen en opslagschuur

Gezien de dakconstructies, gebruikte materialen en het open karakter van de te slopen bedrijfsgebouwen kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen op basis van deze quickscan uitgesloten worden.

Bedrijfswoning

Op de voormalige hooizolder is een zomerverblijfplaats van Gewone grootoorvleermuis aanwezig. Waarschijnlijk betreft het hier een vaste rust- en eetplek. Gebruik van de zolder als kraamverblijfplaats lijkt onwaarschijnlijk, maar niet uit te sluiten zonder dit vastgesteld te hebben. Op basis van de quickscan kunnen ook de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen voor enkele andere soorten vleermuizen niet zonder meer uitgesloten worden.

Samenvatting:

Geplande ontwikkelingen, effecten op vleermuizen en mogelijk vervolgsceario

In het nieuwe plan wordt de bedrijfswoning gesplitst in twee woningen. De verbouwingswerkzaamheden kunnen leiden tot negatieve effecten op vleermuizen die een vaste rust- of verblijfplaats in de bedrijfswoning hebben. Vleermuizen kunnen daarbij verstoord worden, gewond raken of mogelijk gedood worden.

Nader onderzoek is noodzakelijk om de functies die het plangebied kan vervullen voor de Gewone grootoorvleermuis en mogelijk andere soorten vleermuizen vast te stellen of uit te sluiten.

Dit onderzoek dient uitgevoerd te worden conform het Vleermuisprotocol waarbij in de periode tussen half april en eind september diverse veldbezoeken plaatsvinden om soorten en functies vast te stellen dan wel uit te sluiten.

Als de functies van het plangebied voor vleermuizen in beeld gebracht zijn en er negatieve effecten door de werkzaamheden te verwachten zijn kunnen passende mitigerende/ compenserende maatregelen voorgesteld worden.

Door te nemen maatregelen kunnen overtredingen van verbodsbepalingen uit de Flora en faunawet worden vermeden. Dit betekent dat er geen dieren gedood, verwond of actief verstoord mogen worden en dat in geval van significant belangrijke verblijfplaats deze behouden blijven of anderszins op een goede manier vervangen worden. De ecologische functie die het plangebied voor de betreffende populatie vervult moet onverminderd blijven bestaan.

Om te voorkomen dat dieren gedood, verwond of actief verstoord worden, kunnen o.a. de volgende maatregelen nodig zijn:

- Werkzaamheden uitvoeren buiten de kwetsbare perioden.
- Alternatieve verblijfplaatsen aanbieden, ruim voordat de werkzaamheden plaatsvinden.
- Bij het verdwijnen van een verblijfplaats kunnen in pandige voorzieningen worden gerealiseerd in de nieuwbouw, zodat deze geschikt is voor vleermuizen om in te verblijven.
- Alternatieve toegankelijkheid realiseren.
- Vooral Grootoorvleermuizen zijn erg gevoelig voor lichtverstoring. Lichtverstoring moet worden vermeden door minder verlichting en aangepaste verlichting toe te passen.

Om zeker te weten dat de geplande maatregelen voldoende zijn, kan een ontheffing aangevraagd worden bij RVO. Een afwijzingsbrief (positieve afwijzing) die stelt dat geen ontheffing nodig is, 'omdat als de voorgestelde maatregelen genomen worden er immers geen verboden overtreden worden' geldt als goedkeuring voor de voorgestelde maatregelen. Zijn de maatregelen niet voldoende, dan moeten deze aangepast worden. Als dat niet mogelijk is, is een ontheffing nodig. Deze wordt alleen verstrekt in projecten waarbij sprake is van groot openbaar belang.

5.6 VLINDERS EN LIBELLEN

Voorkomen

Tijdens het veldbezoek zijn geen dagvlinders of libellen waargenomen, in deze periode van het jaar vliegen er (zo goed als geen) vlinders en libellen. In het plangebied komen geen voedselarme wateren of vegetaties voor die geschikt leefgebied vormen voor libellen en dagvlinders. Het voorkomen van beschermde dagvlinders en libellen kan redelijkerwijs uitgesloten worden.

Conclusie

Er komen geen beschermde dagvlinders en libellen voor in het plangebied.

5.7 MIEREN EN KEVERS

Voorkomen

Beschermde soorten mieren en houtkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (naald)bossen. Deze biotopen zijn niet aanwezig in het plangebied.

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten mieren en kevers voor in het plangebied.

5.8 VISSSEN

Voorkomen

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Hierdoor kunnen geen vissen voorkomen. Er is dan ook niet nader onderzocht of beschermde vissen voorkomen in de buurt van het plangebied.

Conclusie

Er komen geen (beschermde) vissen voor in het plangebied.

5.9 REPTIELEN EN AMFIBIEËN

Voorkomen

In het plangebied zijn geen geschikte biotopen voor reptielen aanwezig. Het plangebied is wel geschikt als landbiotoop voor lichtbeschermde amfibieënsoorten zoals de Kleine watersalamander die voorkomt in de omgeving, de Bruine kikker en Gewone pad. (Tabel 1). Er worden geen strikt beschermde amfibieën verwacht vanwege de ongeschikte habitat voor deze soorten.

Effecten en vervolg

Negatieve effecten en vervolgstappen zijn niet aan de orde. De zorgplicht is altijd van kracht.

6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

6.1 Conclusies

Beschermde gebieden

Het plangebied ligt ver buiten de invloedssfeer (> 10 km), van door de Natuurbeschermingswet beschermde gebieden. Vanuit het project hoeft daarom geen rekening te worden gehouden met wettelijke gebiedsbescherming. Tevens maakt het plangebied geen deel uit van het Natuurnetwerk Nederland (Ecologische Hoofdstructuur).

De herontwikkeling zal gezien de afstand en de aard van de ontwikkelingen, geen nadelig effect hebben op beschermde gebieden.

Beschermde soorten

Soorten van Tabel 1 (Licht beschermde soorten)

De mogelijke aanwezigheid van licht beschermde diersoorten zal niet leiden tot vernietiging van de hele populatie. De gunstige staat van instandhouding van deze soorten is niet in het geding. Voor deze soorten geldt een algehele vrijstelling. De zorgplicht is voor deze soorten wel van kracht.

Soorten van Tabel 2/3 (Strikt beschermde soorten)

Vogels

Met de beoogde herontwikkeling in het plangebied gaan geen vaste rust- of verblijfplaatsen van vogels of (jaarrond) beschermde nesten verloren. Foerageer- en nestgelegenheid zullen voor een aantal vogels toenemen door de landschappelijke inpassing in het nieuwe plan.

Vleermuizen

De te slopen varkensstallen en opslagschuur zijn ongeschikt bevonden als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen.

Op de voormalige hooizolder van de bedrijfswoning zijn sporen aangetroffen van een zomerverblijfplaats van de Gewone grootoorvleermuis (mogelijk de Grijze grootoorvleermuis). De verbouwing van de bedrijfswoning in twee woningen kan mogelijk negatief effect hebben op de functies voor Grootoren, en mogelijk ook andere soorten vleermuizen. Een nader onderzoek conform Vleermuizenprotocol wordt geadviseerd.

Overige soortgroepen

Het voorkomen van beschermde soorten uit de soortgroep vlinders, libellen, reptielen, vissen, kevers en mieren kan redelijkerwijs uitgesloten worden. Daarmee is ook een negatief effect op deze soorten uit te sluiten. De herontwikkeling zal niet leiden tot een overtreding van de Flora- en faunawet voor deze soorten.

Concluderend kan worden gesteld dat;

- de beoogde herontwikkelingen in het plangebied geen negatief effect zullen hebben op beschermde natuurgebieden.
- er geen negatieve effecten te verwachten zijn op 'lichtbeschermde soorten' en 'overige soortgroepen'.
- de aanbevelingen voor Vogels algemeen (Aanbevelingen 6.2) in acht genomen dienen te worden.
- een nader onderzoek naar de functies van het plangebied voor vleermuizen noodzakelijk is.

6.2 Aanbevelingen

Vogels algemeen

Bij de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met mogelijk broedende vogels. Broedgevallen in of nabij het plangebied mogen niet worden verstoord.

Met broedvogels kan in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door de bouwactiviteiten niet uit te voeren in de broedtijd (halverwege maart tot halverwege augustus), of wanneer er concreet broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze wordt binnen het kader van de Flora- en faunawet gewerkt.

Boerenwaluw

Met de sloop van de varkensstallen en de verbouwing van de bedrijfswoning verdwijnt een groot deel van de nestgelegenheid voor de Boerenwaluw. Met de herontwikkelingen wordt ook de kwaliteit van het leefgebied verminderd.

Mogelijk kunnen in het nieuwe plan voorzieningen worden getroffen die kansen bieden voor nestgelegenheid. Deze maatregelen zijn niet verplicht, maar vormen een positieve bijdrage aan de populatie van deze bedreigde soort.

Is een erf geschikt als nestplaats voor de boerenwaluw?

Niet iedere locatie is geschikt voor broedende boerenwaluwen. Met dit schema kunt u beoordelen of een erf geschikt is, en zo nee, wat er gedaan kan worden om het erf wel geschikt te maken

1. LOOPT ER IN DE DIRECTE OMGEVING VAN HET ERF VEE EN/OF IS ER OPEN WATER IN DE BUURT?

NEE

- Deze locatie lijkt minder geschikt voor de boerenwaluw
- Is er een andere kansrijke locatie in de buurt waar de boerenwaluw terecht kan?

JA

2. IS ER EEN DONKERE SCHUUR MET INVLEGOPENINGEN DIE VAN MAART TOT SEPTEMBER OPEN ZIJN?

NEE

- Laat een (halve) schuurdeur open
- Verwijder een (deel van een) ruitje
- Bied alternatieve nestgelegenheid, bijvoorbeeld met een nesthokje onder een brug

JA

3. IS ER VAN MAART TOT AUGUSTUS NESTMATERIAAL (KLEI EN STRO) BESCHIKBAAR?

NEE

- Zorg voor klei- of leempoeitjes in de buurt
- Steek een slootkantje af
- Bied los strooisel aan

JA

4. IS ER EEN GESCHIKTE NESTPLEK IN DE SCHUUR?

NEE

- Timmer een ruwe lat tegen een balk in een donkere hoek
- Sla enkele grote spijkers in een muur

DE BOERENZWALUW HEEFT HIER ALLE KANSSEN!

Zorg mee voor de boerenwaluw!

7. GERAADPLEEGDE BRONNEN

Literatuur

- Flora- en Faunawet. Vastgesteld d.d. 25 mei 1998. Staatsblad d.d. 14 juli 1998.
- Soortenstandaard Gewone grootoorvleermuis Versie 2.0, december 2014. RVO.
- SOVON broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.
- Vleermuizen en planologie, Cursusdictaat november 2014. Zoogdierverseniging.
- Vleermuisprotocol 2013. Netwerk Groene Bureaus/ Zoogdierverseniging.
- Werkatlas zoogdieren Noord-Brabant. Zoogdierverseniging in samenwerking met andere organisaties, 2011.

Internetsites

- www.bing maps
- www.brabant.nl
- www.vogelbescherming.nl
- www.waarneming.nl
- www.rvo.nl
- www.ruimtelijke plannen.nl

8. FOTO-IMPRESSIE PLANGEBIED

Zicht op het plangebied vanuit de Opstal

De te splitsen bedrijfswoning

Te slopen varkensstallen

Hooizolder in de bedrijfswoning

Detail binnenzijde dak te slopen varkensstal

Oude en verse uitwerpselen Grootoorvleermuis